

רע"פ 2945/15 - עצאם סמי אבו חנין נ' מדינת ישראל

פלילי - חוק העונשין - עבירות מס

var MareMakom = "רעפ 2945/15 - עצאם סמי אבו חנין נ' מדינת ישראל, תק-על 2015(2), 4601(03/05/2015)";
{p.IDHidden{display:none

בבית המשפט העליון רע"פ 2945/15

לפני:
המבקש:
כבוד השופט א' שהם
עצאם סמי אבו חנין
נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית
המשפט המחוזי בנצרת, מיום 31.3.2015,
בע"פ 19062-12-14, שניתן על-ידי כב'
השופטים: א' הלמן; י' שיטרית; ס' דבור

בשם המבקש: עו"ד יוסף סמארה; עו"ד ג'ריס דחדולי

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופטים: א' הלמן; י' שיטרית; ס' דבור), בע"פ 19062-12-14, מיום 31.3.2015, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת ל' יונג-גפר - סג"נ), בת"פ 3916-03-08, מיום 27.10.2014.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן שהוגש נגדו, בעבירות הבאות: הכנה, ניהול או הרשאה לאחר לנהל פנקסי חשבונות כוזבים, לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מס

ערך מוסף או החוק); 19 עבירות של ניכוי מס תשומות שלא כדין, לפי סעיף 117(ב)(5), בצירוף עם סעיף 38 לחוק; 4 עבירות של מסירת ידיעה כוזבת או מסירת דו"ח הכולל ידיעה כאמור, לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק; וניהול פנקסי חשבונות בסטייה מהותית מהוראות החוק, לפי סעיף 117(א)(7), בצירוף עם סעיף 120 לחוק. יצוין, כי בכתב האישום המקורי, עובר לתיקונו במסגרת הסדר טיעון בין המבקש למשיבה (להלן: הסדר הטיעון), הופיע בנו של המבקש כנאשם נוסף, כמי שבתיקיו ברשויות מע"מ, ניהל המבקש ספרי חשבונות כוזבים. במסגרת הסדר הטיעון, הודה המבקש במיוחס לו בכתב האישום, וזאת בין היתר, בכפוף לכך שיוסר האישום נגד בנו.

3. בגזר דינו, מיום 27.10.2014, עמד בית משפט השלום על חומרת מעשיו של המבקש, בקובעו כי חומרה זו "מדברת בעד עצמה", מאחר שהמבקש הורשע בביצוע עבירות מס רבות. בית משפט השלום הוסיף וקבע, כי מתחם הענישה ההולם מעשים אלו, נע בין 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, לבין מאסר בפועל למשך 24 חודשים, בצירוף למאסר על תנאי וקנס כספי. לצורך קביעת עונשו של המבקש בתוך המתחם, זקף בית משפט השלום לזכותו את גילו המתקדם; היותו סב המפרנס 16 נכדים; את שירותו הצבאי של בנו, במסגרתו הוא לקה בהלם קרב ומאז הוא מוגדר כנכה צה"ל; ואת העובדה שהמבקש הודה, בסופו של דבר, במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, והביע חרטה על מעשיו. חרף נסיבות מקלות אלה, קבע בית משפט השלום, כי: "אינני רואה כל אפשרות, נוכח חומרת המעשים, להימנע מהטלת מאסר בפועל לריצוי ממש, שכן כל עונש שלא יכלול יסוד זה לא יהיה בו משום מענה הולם למעשיו של [המבקש]". לאור האמור, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו; 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, כל עבירה מסוג פשע לפי חוק מס ערך מוסף, או פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה); 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, כל עבירה מסוג עוון לפי חוק מס ערך מוסף, או פקודת מס הכנסה; וקנס בסך ₪ 30,000 או 3 חודשי מאסר תמורתו.

4. המבקש ערער על חומרת עונשו לבית המשפט המחוזי בנצרת, וערעורו נדחה, ביום 31.3.2015. בית המשפט המחוזי קבע, כי בית משפט השלום "ערך את האיזון הנדרש והראוי בין כלל השיקולים העומדים על הפרק. בשים לב לחומרת העבירות ובהינתן הנסיבות האופפות את ביצוען, אין מקום להתערב בגזר הדין על כל מרכיביו". בהתייחס לטענת המבקש, לפיה מתחם העונש בעניינו צריך לנוע בין מאסר על תנאי ל-6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם זה אינו הולם את נסיבות העבירות בהן הורשע המבקש; את סוגן; תדירות הביצוע שלהן; ואת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מסוג זה. עוד נקבע, כי בית משפט השלום, "לקח בחשבון גם את מספר העבירות אשר בוצעו תוך התחשבות בגובה סכום ההשתמטות ממס". בהמשך, הדגיש בית המשפט המחוזי כי "עקרון אחדות הענישה, אינו מצדיק את הפיכתו של בית המשפט למעין מכונה [...] [ו]אינו מצדיק העתקה מכנית של עונשים מנידון אחד למשנהו". בית המשפט המחוזי ציין, כי ממילא

העונש שהוטל על המבקש מצוי בחלקו התחתון של סרגל ההלימה.

5. בהחלטה, מיום 28.4.2015, נעתר בית המשפט המחוזי, לבקשת המבקש לעכב את ביצועו של עונש המאסר, בציינו כי "בהתחשב בנסיבות האישיות המיוחדות ובעמדת המשיבה [שהותירה את ההחלטה בנושא עיכוב הביצוע לשיקול דעתו של בית המשפט המחוזי], [הנני] נעתרת ומורה כי המבקש יתייצב לריצוי המאסר ביום 3.8.2015".

הבקשה לרשות ערעור

6. בבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי, נטען על-ידי המבקש כי יש ליתן לו רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. את טענותיו בבקשה ביסס המבקש על שלושה אדנים: האחד נוגע למתחם הענישה "המוטעה והשגוי" אשר נקבע בעניינו. בגדרי טענה זו, ציין המבקש כי לא נשקלו נסיבות מהותיות לצורך קביעת המתחם, ובכלל זאת: חלוף הזמן של 7 שנים, בין מועד ביצוע העבירות על-ידו, למועד גזירת דינו, כאשר "חלקו הגדול של חלוף הזמן אינו רובץ על כתפי המבקש". עוד טען המבקש, כי "מאז התרחשות האירוע ועד היום הוא כבר בא על גמולו [...] [שכן] הוא נקלע למשבר משפחתי קשה". על רקע משבר משפחתי זה, כך נטען, המרת עונשו של המבקש למאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, תאפשר את שיקומו. האדן השני עליו התבסס המבקש, עניינו בהיעדר התייחסות של בית המשפט המחוזי לחוות דעת פסיכיאטרית שהוגשה ביחס לבנו של המבקש. נטען, בהקשר לכך, כי בית המשפט המחוזי כלל לא שקל את האמור בחוות דעת זו, למרות שמדובר בשיקול חשוב לקולת עונשו של המבקש. האדן השלישי נעוץ במצבה הרפואי של בת זוגו של המבקש ומחלתה הקשה, אשר התפתחה בתקופה האחרונה, ומצריכה בדיקות ומעקבים רבים.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון בבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי ובצרופותיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה של הבקשה להידחות, שכן היא אינה נמנית על אותם מקרים חריגים המצדיקים מתן רשות ערעור "בגלגול שלישי".

הלכה מושרשת היא, כי רשות ערעור לפני בית משפט זה, שמורה למקרים מיוחדים המעוררים שאלה משפטית כבדת משקל ורחבת היקף, החורגת מעניינם הקונקרטי של הצדדים לבקשה, או כאשר עולה חשש כי נגרם למבקש אי-צדק או עיוות דין חמור (רע"פ 2844/15 ארזים חברה קבלנית למיחזור ופינוי פסולת בע"מ נ' המשרד לאיכות הסביבה (3.5.2015); רע"פ 2730/15 מימון נ' מדינת ישראל (29.4.2015); רע"פ 1625/15 פלונית נ' פלונית (19.4.2015)). עוד יש להזכיר את הגישה הנוהגת לפיה:

"ככלל, אין בטענות הנוגעות למידת העונש, כדי להצדיק מתן רשות ערעור, אלא במקרים יוצאי דופן בהם מדובר בעונש החורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת, בעבירות דומות" (רע"פ 7681/13 דקה נ' מדינת ישראל (21.1.2014); ראו גם: רע"פ 2450/15 אזרזר נ' מדינת ישראל (15.4.2015) (להלן: עניין אזרזר); רע"פ 7297/13 הואש נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה 'גליל מרכזי' (17.12.2013)).

סבורני, כי במקרה דנן אין מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת והראויה בעבירות דומות. שוכנעתי, כי הערכאות הקודמות בחנו את כלל הנסיבות המאפיינות את המעשה, ואיזנו כהלכה בין השיקולים לקולת עונשו של המבקש, לבין השיקולים המובילים להחמרת עונשו.

8. אוסיף, למעלה מן הצורך, כי לא מצאתי בהשגותיו של המבקש טעם של ממש, גם לגופו של עניין. המבקש טוען כי היה מקום להטיל עליו מאסר בדרך של עבודות שירות, מאחר שמאסר בכליאה ממשית לא יאפשר את שיקומו. אין בידי לקבל טענה זו. על האינטרס השיקומי של הנאשם, עמדתי, בין היתר, בעניין אזרזר, בפסקה 9, באומרי כי:

"גם אם ניתן להצביע על תוחלת שיקומית, הרי שסיכויי שיקומו של נאשם, הינם שיקול אחד מבין כלל שיקולי הענישה, עליהם יש לתת את הדעת, שעה שנגזר עונשו. כפי שצינתי ברע"פ 1787/15 עמר נ' מדינת ישראל (24.3.2015): 'אכן, נאמר לא אחת, כי האינטרס הנוגע לשיקומו של הנאשם איננו אינטרס שלו בלבד, אלא שהדבר משרת את החברה בכללותה. יחד עם זאת, אינטרס זה מהווה שיקול אחד מבין מכלול של שיקולים העומדים בפני בית המשפט, בבואו לגזור את עונשו של הנאשם' (רע"פ 1383/15 לב ארי נ' מדינת ישראל (3.3.2015); רע"פ 7996/12 יוסף נ' מדינת ישראל (23.1.2015))."

בענייננו, לא מצאתי כי יש בסיכויי שיקומו של המבקש, ככל שקיימים כאלה, כדי להטות את הכף לעבר ביטול עונש המאסר בפועל שנגזר עליו. כלל השיקולים לקולת עונשו של המבקש, נשקלו בגזר דין מפורט ומנומק של בית משפט השלום, ובדין דחה בית המשפט המחוזי את הערעור ונמנע מהתערבות בגזר דין זה. ועוד יש להזכיר, כי, בסופו של יום, העונש אשר הושת על המבקש מצוי בחלק התחתון של מתחם הענישה שנקבע בעניינו.

9. אשר לטענת המבקש, כי לא נלקח בחשבון, לצורך קולת עונשו, מצבו הנפשי של בנו, אציין כי יש לדחותה. במסגרת הסדר הטיעון עם המבקש, הוסכם כי על רקע נסיבותיו האישיות, יימחק האישום ביחס לבנו. בנסיבות אלה, קבע בית המשפט המחוזי, כי אין לקבל את טענתו של המבקש, שכן היא נשענת על רצונו "לפרוע את אותו שטר פעמיים", שהרי "הנסיבות האישיות והרלוונטיות האחרות האופפות את [המבקש], נלקחו כבר בחשבון".

10. על יסוד הנימוקים המפורטים לעיל, דין הבקשה לרשות ערעור להידחות.

11. המבקש יתייצב לריצוי עונש המאסר שהושת עליו, ביום 3.8.2015, כפי שקבע בית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, י"ד באייר התשע"ה (3.5.2015).

ש ו פ ט